

บทที่ 11 การปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา (Trouble Debt Restructuring)

กิจการที่ประสบปัญหาด้านการเงินย่อมหนีไม่พ้นภาระหนี้สินจากการดำเนินการ ฝ่ายเจ้าหนี้นี้ย่อมต้องการให้ลูกหนี้ชำระหนี้ ในขณะที่ฝ่ายลูกหนี้ก็ต้องการให้เจ้าหนี้อ่อนปรนการชำระหนี้ให้บ้าง จึงเป็นที่มาของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2545) เรื่อง การบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา ทั้งนี้ได้หมายความว่าเมื่อหนี้มีการผ่อนปรนการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ จะหมายถึงการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหาและใช้มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นแนวปฏิบัติเสมอไป โครงสร้างหนี้ที่มีปัญหานั้นตั้งอยู่บนฐานแนวคิดที่ว่า “เจ้าหนี้ต้องเสียเปรียบลูกหนี้” เช่น มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ลูกหนี้โอนให้เจ้าหนี้ ต้องน้อยกว่ามูลค่าหนี้ใน ด้านลูกหนี้ โดยมาตรฐานฉบับนี้ ได้จัดประเภทการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหาได้ 4 กรณี ดังนี้

1. การโอนสินทรัพย์เพื่อชำระหนี้
2. การโอนส่วนได้เสียในส่วนของเจ้าของเพื่อชำระหนี้
3. การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้
4. การปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหาในหลายลักษณะ

การโอนสินทรัพย์เพื่อชำระหนี้

เกิดขึ้นเมื่อเจ้าหนี้ตกลงที่จะรับโอนสินทรัพย์ของลูกหนี้การโอนสินทรัพย์เพื่อชำระหนี้ เพื่อชำระหนี้ที่ค้างอยู่ทั้งหมด ซึ่งสินทรัพย์นั้นอาจหมายถึงที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ลูกหนี้บุคคลที่สาม สินค้า หรือแม้กระทั่งตราสารหนี้และตราสารทุน โดยแยกวิธีการบันทึกบัญชีด้านลูกหนี้และเจ้าหนี้ ดังนี้

1. ด้านลูกหนี้ ณ วันปรับโครงสร้างหนี้จะบันทึกบัญชี 2 รายการคือ

1.1 ปรับปรุงสินทรัพย์ที่จะโอนให้เจ้าหนี้ในมูลค่ายุติธรรม

โดยผลต่างระหว่างราคาทุนของสินทรัพย์กับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่จะโอนชำระหนี้ให้บันทึกในบัญชี “กำไรขาดทุนจากการโอนสินทรัพย์”

1.2 โอนสินทรัพย์ชำระหนี้และลดยอดหนี้

โดยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่โอนชำระหนี้ที่ต่ำกว่าราคาตามบัญชีของหนี้ (รวมถึงดอกเบี้ยค้างจ่าย) ที่ต้องตัดบัญชีนั้นให้บันทึกในบัญชี “กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้”

2. ด้านเจ้าหนี้ ณ วันปรับโครงสร้างหนี้

เจ้าหนี้ต้องบันทึกสินทรัพย์ที่รับโอนจากลูกหนี้ด้วยมูลค่ายุติธรรม และตัดบัญชีลูกหนี้ (รวมถึงค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ) ที่บันทึกไว้ในราคาตามบัญชี โดยราคาตามบัญชีของลูกหนี้ที่สูงกว่า มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่รับโอนให้บันทึกเป็น “ขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้”

ตัวอย่างที่ 1 การโอนสินทรัพย์เพื่อชำระหนี้

วันที่ 31 ธันวาคม 25X1 บริษัทวีรชน จำกัด ออกตั๋วสัญญาใช้เงินมูลค่า 2,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี (เป็นอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงในตลาด) เพื่อกู้เงินจากบริษัททรงพล จำกัด ตัวเงินครบกำหนดวันที่ 31 ธันวาคม 25X8 และเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 25X5 บริษัทวีรชน จำกัด ตัดสินใจปรับโครงสร้างหนี้ เนื่องจากประสบปัญหาด้านการเงินอย่างรุนแรง บริษัททรงพล จำกัด จึงตกลงรับโอนที่ดินของบริษัทวีรชน จำกัด เพื่อเป็นการชำระตัวเงินจำนวน 2,000,000 บาท และดอกเบี้ยค้างจ่าย 200,000 บาท บริษัทวีรชน จำกัด มีบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับหนี้จำนวนนี้ 200,000 บาท ที่ดินราคาตามบัญชี 1,500,000 บาท และมีมูลค่ายุติธรรม 1,900,000 บาท

การบันทึกบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป ณ วันปรับโครงสร้างหนี้

วันที่	ด้านลูกหนี้	ด้านเจ้าหนี้
25x1 ม.ค. 31	ที่ดิน 400,000 กำไรจากการโอนที่ดิน เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ 400,000 (ปรับปรุงบัญชีที่ดินให้เท่ากับมูลค่ายุติธรรม)	ที่ดิน 1,900,000 ขาดทุนจากการปรับ โครงสร้างหนี้ 100,000 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ 200,000 ตัวเงินรับ 2,000,000 ดอกเบี้ยค้างรับ 200,000 (รับโอนสินทรัพย์เพื่อปรับโครงสร้างหนี้)
	ตัวเงินจ่าย 2,000,000 ดอกเบี้ยค้างจ่าย 200,000 ที่ดิน 1,900,000 กำไรจากการปรับ โครงสร้างหนี้ 300,000 (โอนที่ดินเพื่อการปรับโครงสร้างหนี้)	

การโอนส่วนได้เสียในส่วนของผู้ถือหุ้นเพื่อชำระหนี้

การโอนส่วนได้เสียในส่วนของผู้ถือหุ้นเพื่อชำระหนี้ นั้น เป็นการแปลงหนี้เป็นทุน หมายถึง การให้หนี้เปลี่ยนสถานะจากเจ้าหนี้เป็น ผู้ถือหุ้น หรือส่วนของผู้ถือหุ้น แทน โดยลูกหนี้โอนหุ้นสามัญให้แก่เจ้าหนี้ตามข้อตกลงการชำระหนี้ แยกวิธีการบันทึกบัญชีแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านลูกหนี้ ณ วันปรับโครงสร้างหนี้

บันทึกการโอนหุ้นสามัญให้เจ้าหนี้ในราคาตลาด โดยราคาตลาดของหุ้นสามัญที่ออกเพื่อการชำระหนี้ที่ต่ำกว่าราคาตามบัญชีของหนี้ (รวมถึงดอกเบี้ยค้างจ่าย) ที่ต้องตัดบัญชีออกนั้นให้บันทึกในบัญชี “กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้”

2. ด้านเจ้าหนี้ ณ วันปรับโครงสร้างหนี้

เจ้าหนี้ต้องบันทึกรับหุ้นสามัญจากลูกหนี้ในบัญชีเงินลงทุนในบริษัทลูกหนี้ ด้วยราคาตลาดและตัดบัญชีลูกหนี้ (รวมถึงค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ) ที่บันทึกไว้ในราคาตามบัญชี โดยราคาตามบัญชีของลูกหนี้ที่สูงกว่าราคาตลาดของหุ้นสามัญที่รับโอนให้บันทึกเป็น “ขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้”

ตัวอย่างที่ 2 การโอนส่วนได้เสียในส่วนของผู้ถือหุ้นเพื่อชำระหนี้

จากตัวอย่างที่ 1 สมมติบริษัททรงพล จำกัด รับโอนหุ้นสามัญของบริษัท วีรชน จำกัด จำนวน 10,000 หุ้น เพื่อรับการชำระหนี้ โดยหุ้นสามัญของบริษัทวีรชน จำกัด มีราคาตาม มูลค่าหุ้นละ 150 บาท และมีราคาตลาดหุ้นละ 170 บาท

การบันทึกบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป ณ วันปรับโครงสร้างหนี้ ดังนี้

วันที่	ด้านลูกหนี้	ด้านเจ้าหนี้
25x1 ม.ค. 31	ตัวเงินจ่าย 2,000,000	เงินลงทุนในหุ้นสามัญ 1,700,000
	ดอกเบี้ยค้างจ่าย 200,000	ขาดทุนจากการปรับ
	หุ้นสามัญ 1,500,000	โครงสร้างหนี้ 300,000
	ส่วนเกินจากมูลค่าหุ้นสามัญ 200,000	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 200,000
	กำไรจากการปรับ	ตัวเงินรับ 2,000,000
	โครงสร้างหนี้ 500,000	ดอกเบี้ยค้างรับ 200,000
	(โอนหุ้นสามัญเพื่อการปรับโครงสร้างหนี้)	(รับโอนหุ้นสามัญเพื่อปรับโครงสร้างหนี้)

การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้

คือ การที่เจ้าหนี้ยอมผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้ให้ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาทางการเงิน ซึ่งตามปกติจะไม่พิจารณายินยอมให้ เช่น

- ลดอัตราดอกเบี้ยสำหรับอายุที่เหลืออยู่ของหนี้เดิม
- ขยายระยะเวลาการชำระหนี้
- ลดยอดเงินต้น หรือ เงินที่ต้องชำระคืนเมื่อครบกำหนดที่ระบุในตราสารหนี้ หรือในสัญญา
- ลดจำนวนดอกเบี้ยที่ค้างชำระ

ซึ่งทั้งลูกหนี้และเจ้าหนี้อาจตกลงเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือหลายลักษณะรวมกันก็ได้

การบันทึกรายการเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้ ทั้งด้านลูกหนี้และเจ้าหนี้ กรณีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้ มีขั้นตอนในการพิจารณาดังต่อไปนี้

1. ด้านลูกหนี้ ต้องพิจารณาเพื่อบันทึกบัญชีดังนี้

1.1 คำนวณจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่ หมายถึง เงินทุกประเภทที่ลูกหนี้สัญญาว่าจะจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ในอนาคต เช่น เงินต้น ดอกเบี้ยค้างจ่าย และดอกเบี้ยที่ลูกหนี้ต้องจ่ายชำระตามเงื่อนไขใหม่ โดยจำนวนเงินดังกล่าวต้องไม่มีการคิดลด

1.2 คำนวณราคาตามบัญชีของหนี้ก่อนการปรับโครงสร้างหนี้

1.3 เมื่อจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่สูงกว่าราคาตามบัญชีของหนี้ก่อนปรับโครงสร้างหนี้ แสดงว่าลูกหนี้มีการจ่ายดอกเบี้ยในการปรับโครงสร้างหนี้ด้วย โดยดอกเบี้ยจ่ายที่เกิดจากการปรับโครงสร้างหนี้ ต้องบันทึกด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (ซึ่งเป็นอัตราคงที่) คูณด้วยราคาตามบัญชีของหนี้ ณ วันต้นงวดแต่ละงวด อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงนี้ หมายถึง อัตราส่วนลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่ เท่ากับราคาตามบัญชีของหนี้

1.4 เมื่อจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่ต่ำกว่าราคาตามบัญชีของหนี้ก่อนปรับโครงสร้างหนี้ ต้องปรับราคาตามบัญชีของหนี้ให้เท่ากับจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคต และบันทึกส่วนของหนี้ที่ลดลงเป็นรายการกำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้ ดังนั้นเมื่อลูกหนี้ต้องจ่ายดอกเบี้ยตามเงื่อนไขใหม่ จะนำไปปรับลดกับราคาตามบัญชีของหนี้ที่คงชำระ โดยไม่มีการบันทึกดอกเบี้ยจ่ายใดๆ นับจากวันที่ปรับโครงสร้างหนี้ จนถึงวันครบกำหนดของหนี้

2. ด้านเจ้าหนี้ ต้องพิจารณาเพื่อบันทึบบัญชี ดังนี้

2.1 คำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากหนี้ที่มีการปรับโครงสร้าง โดยใช้มูลค่าใด
มูลค่าหนึ่ง ดังต่อไปนี้

2.1.1 มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตคิดลดด้วยอัตรา
ต้นทุนทางการเงินของเจ้าหนี้ (Weighted Average Cost of Capital : WACC) ที่จะต้องจ่ายเพื่อ
การถือครองลูกหนี้ที่มีการปรับโครงสร้างตลอดอายุของสัญญา (ในกรณีที่อัตราต้นทุนทางการเงินของ
เจ้าหนี้ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดตามเงื่อนไขใหม่ ให้เจ้าหนี้ใช้อัตราดอกเบี้ยที่กำหนดตาม
เงื่อนไขใหม่เป็นอัตราคิดลด เพื่อมิให้เป็นการลดจำนวนผลขาดทุนบางส่วนจากการปรับโครงสร้างหนี้
ในงวดปัจจุบัน และทดแทนด้วยจำนวนดอกเบี้ยที่รับที่ต่ำลงในงวดอนาคต)

2.1.2 มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตคิดลดด้วยอัตรา
ดอกเบี้ยที่แท้จริงตามสัญญาเดิม

2.1.3 มูลค่ายุติธรรมของหนี้

2.1.4 มูลค่ายุติธรรมของหลักประกัน

2.2 คำนวณราคาตามบัญชีของลูกหนี้ก่อนการปรับโครงสร้างหนี้

2.3 เมื่อมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่จะได้รับในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่ต่ำกว่า
ราคาตามบัญชีของลูกหนี้ก่อนปรับโครงสร้างหนี้ แสดงว่าหนี้มีผลขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้
โดยต้องพิจารณาถึงค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่มีอยู่ด้วย

2.4 หากเจ้าหนี้มิได้ใช้อัตราดอกเบี้ยที่กำหนดตามเงื่อนไขใหม่ในการคิดลดกระแส
เงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต เจ้าหนี้ต้องตั้ง “ค่าเผื่อการปรับมูลค่า” ด้วยผลต่างระหว่างจำนวน
หนี้ ตามเงื่อนไขใหม่กับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากหนี้ และบัญชีค่าเผื่อการปรับมูลค่าหนี้ต้องตัด
บัญชีให้หมดไปภายในอายุของหนี้ตามเงื่อนไขใหม่ วิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ณ วันรับดอกเบี้ย และ
เมื่อตัดบัญชีงวดสุดท้าย ณ วันครบกำหนดชำระหนี้ ราคาตามบัญชีของหนี้จะเท่ากับจำนวนหนี้ ตาม
เงื่อนไขใหม่พอดี

จากขั้นตอนการพิจารณาข้างต้น สามารถแบ่งประเภทจำนวนเงินที่ลูกหนี้ต้องจ่ายในอนาคต
ตามเงื่อนไขใหม่ เป็น 2 กรณี

กรณีที่ 1 จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่ สูงกว่าราคาตามบัญชีของหนี้

กรณีที่ 2 จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่ต่ำกว่าราคาตามบัญชีของหนี้

ตัวอย่างที่ 3 จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่ สูงกว่าราคาตามบัญชีของหนี้

วันที่ 31 ธันวาคม 25X1 บริษัทธนกิจ จำกัด ยินยอมให้มีการปรับโครงสร้างหนี้ เป็นตัวเงินรับจำนวน 1,500,000 บาท ที่ออกจำหน่ายโดยบริษัทธนพดล จำกัด ตามมูลค่าที่ตราไว้ บริษัทธนพดล จำกัด ประสบปัญหาทางการเงิน และได้ทำการปรับโครงสร้างหนี้ตามเงื่อนไข ดังนี้

- ลดยอดเงินต้นของหนี้สินจาก 1,500,000 บาท เป็น 1,200,000 บาท
- ยกหนี้ดอกเบี้ยค้างให้ทั้งจำนวนคือ 50,000 บาท
- ยืดระยะเวลาการชำระหนี้จากวันที่ 31 ธันวาคม 25X1 เป็นวันที่ 31 ธันวาคม 25X5 (4 ปี)
- ลดอัตราดอกเบี้ยจาก 15% เป็น 10%

ณ วันปรับโครงสร้างหนี้ อัตราต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุนของบริษัทธนกิจ จำกัด เท่ากับ 8% และอัตราดอกเบี้ยในตลาดเท่ากับ 12% บริษัทธนกิจ จำกัด มีบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับหนี้จำนวนนี้เท่ากับ 100,000 บาท

ด้านลูกหนี้

การคำนวณเพื่อพิจารณำบันทึกบัญชี ณ วันที่ปรับโครงสร้างหนี้

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่

เงินต้น	1,200,000
ดอกเบี้ย (1,200,000 × 10% × 4)	<u>480,000</u>
จำนวนเงินที่ต้องจ่าย	1,680,000

จำนวนหนี้ตามบัญชีก่อนการปรับโครงสร้างหนี้

(เงินต้น 1,500,000 บาท + ดอกเบี้ยค้าง 50,000 บาท)	<u>1,550,000</u>
ดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายเพิ่ม	<u>130,000</u>

การบันทึกบัญชี ณ วันปรับโครงสร้างหนี้

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		ตัวเงินจ่าย		1,500,000	-		
		ดอกเบี้ยยค้างจ่าย		50,000	-		
		เจ้าหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้				1,550,000	-
		(บันทึกการปรับโครงสร้างหนี้)					

การหาอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเพื่อบันทึกดอกเบี้ยจ่ายในงวดต่อ ๆ ไป โดยตารางมูลค่าปัจจุบัน

	4ปี, 2%	4ปี, 3%
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินงวดรายปี (PVIF)	3.8077	3.7171
มูลค่าปัจจุบันของเงิน 1 บาท (PVIFA)	0.9238	0.8885

มูลค่าปัจจุบันของเงินสดที่ต้องจ่ายในอนาคต ระยะเวลา 4 ปี อัตราดอกเบี้ย 2% เท่ากับ

เงินต้น $1,200,000 \times 0.9238 = 1,108,560$ บาท

ดอกเบี้ยจ่าย $120,000 \times 3.8077 = 456,924$ บาท

$= 1,565,484$ บาท

มูลค่าปัจจุบันของเงินสดที่ต้องจ่ายในอนาคต ระยะเวลา 4 ปี อัตราดอกเบี้ย 3% เท่ากับ

เงินต้น $1,200,000 \times 0.8885 = 1,066,200$ บาท

ดอกเบี้ยจ่าย $120,000 \times 3.7171 = 446,052$ บาท

$= 1,512,252$ บาท

จากผลแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยและมูลค่าปัจจุบันของเงินสดที่ต้องจ่ายในอนาคตข้างต้น
 นำมาใช้ในคำนวณหาอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงได้ ดังนี้

ผลต่างมูลค่าปัจจุบันของเงินสด 53.332 บาท เป็นผลต่างอัตราดอกเบี้ย $= 1\%$

ถ้าผลต่างมูลค่าปัจจุบันของเงินสด 15,484 บาท เป็นผลต่างอัตราดอกเบี้ย $= \frac{1 \times 15,484}{53,332}$
 $= 0.291\%$

ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของเงินสดที่ต้องจ่ายในอนาคตเท่ากับราคาตามบัญชีของหนี้

$$= 2 + 0.291$$

$$= 2.291\%$$

การคำนวณดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

วันที่	เงินสดจ่าย	ดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง	จำนวนที่นำลดราคาตามบัญชีหนี้	ราคาตามบัญชีของหนี้
31 ธ.ค. 25X1				1,550,000
31 ธ.ค. 25X2	120,000 ⁽¹⁾	35,511 ⁽²⁾	84,489 ⁽³⁾	1,465,511
31 ธ.ค. 25X3	120,000	33,575	86,425	1,379,086
31 ธ.ค. 25X4	120,000	31,595	88,405	1,290,681
31 ธ.ค. 25X5	120,000	29,319*	90,681*	1,200,000*
	480,000	130,000	350,000	

$$(1) 120,000 = 1,200,000 \times 10\%$$

$$(2) 35,511 = 1,550,000 \times 2.291\%$$

$$(3) 84,489 = 120,000 - 35,511$$

* ปัดเศษ

การบันทึกบัญชี ณ วันจ่ายชำระดอกเบี้ย

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เจ้าหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้		84,489	-		
		ดอกเบี้ยจ่าย		35,511	-		
		เงินสด				120,000	-
		(บันทึกการจ่ายดอกเบี้ย)					

วันที่ 31 ธ.ค. 25X3, 25X4 และ 25X5 (วันที่จ่ายดอกเบี้ยของแต่ละงวด) บันทึกรายการจ่ายดอกเบี้ย เช่นเดียวกับวันที่ 31 ธ.ค. 25X2 โดยใช้ตัวเลขจากการคำนวณดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงข้างต้น

การบันทึกบัญชี ณ วันจ่ายคืนเงินต้น

วันที่ 31 ธ.ค. 25X5 ซึ่งเป็นวันครบกำหนดนั้น นอกจากจะต้องบันทึกจ่ายดอกเบี้ยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังต้องบันทึกการจ่ายคืนเงินต้น ซึ่งได้ถูกทยอยตัดมาทุกปีจนกระทั่งมียอดเท่ากับหนี้ที่ตกลงกันตามเงื่อนไขใหม่ จำนวน 1,200,000 บาท ซึ่งบันทึกรายการ ดังนี้

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เจ้าหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ เงินสด (บันทึกการจ่ายคืนเงินต้น ณ วันครบกำหนดตามเงื่อนไขใหม่)		1,200,000	-	1,200,000	-

ด้านเจ้าหนี้

การคำนวณเพื่อพิจารณาบันทึกบัญชี ณ วันที่ปรับโครงสร้างหนี้ โดยใช้อัตราต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุนของกิจการ

เนื่องจากอัตราต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเงินทุนของกิจการ (8%) ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดตามเงื่อนไขใหม่ (10%) ในการหามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหนี้ ให้เจ้าหนี้ใช้อัตราดอกเบี้ยที่กำหนดตามเงื่อนไขใหม่ เป็นอัตราคิดลดเพื่อมิให้เป็นการลดขาดทุนบางส่วนจากการปรับโครงสร้างหนี้ในงวดปัจจุบัน และชดเชยด้วยจำนวนดอกเบี้ยที่ต่ำลงในงวดอนาคต

มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดตามเงื่อนไขใหม่	อัตราส่วนลด 10%, 4 ปี
เงินต้น $(1,200,000 \times 0.6830)$ (PVIF)	819,600
ดอกเบี้ย $(120,000 \times 3.1699)$ (PVIFA)	<u>380,400</u>
จำนวนเงินที่ต้องจ่าย	1,200,000
จำนวนหนี้ตามบัญชีก่อนการปรับโครงสร้างหนี้	
(เงินต้น 1,500,000 บาท + ดอกเบี้ยค้าง 50,000 บาท)	<u>1,550,000</u>
ผลขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้	<u>(350,000)</u>

การบันทึกบัญชี ณ วันปรับโครงสร้างหนี้

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้		1,200,000	-		
		ขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้ (ผลต่าง)		250,000	-		
		ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		100,000	-		
		ตัวเงินรับ				1,500,000	-
		ดอกเบี้ยค้างรับ				50,000	-
		(บันทึกการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา)					

การบันทึกบัญชี ณ วันรับชำระดอกเบี้ย

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เงินสด		120,000	-		
		ดอกเบี้ยรับ				120,000	-
		(บันทึกการรับชำระดอกเบี้ย)					

วันที่ 31 ธ.ค. 25X3, 25X4 และ 25X5 (วันที่รับชำระดอกเบี้ยของแต่ละงวด) บันทึกรายการ
รับชำระดอกเบี้ย เช่นเดียวกับวันที่ 31 ธ.ค. 25X2

การบันทึกบัญชี ณ วันรับคืนเงินต้น

วันที่ 31 ธ.ค. 25X5 ซึ่งเป็นวันครบกำหนดนั้น นอกจากจะต้องบันทึกรับชำระดอกเบี้ย
ดังกล่าวแล้ว ต้องบันทึกการรับคืนเงินต้นที่ตกลงกันตามเงื่อนไขใหม่ จำนวน 1,200,000 บาท โดย
บันทึก ดังนี้

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เงินสด		1,200,000	-		
		ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้				1,200,000	-
		(บันทึกการรับคืนเงินต้น ณ วันครบกำหนดตามเงื่อนไขใหม่)					

การคำนวณเพื่อพิจารณำบันทึกบัญชี ณ วันที่ปรับโครงสร้างหนี้ โดยใช้อัตราดอกเบี้ยในตลาด 12%

มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดตามเงื่อนไขใหม่ อัตราส่วนลด 12%,4ปี

เงินต้น $(1,200,000 \times 0.6355)$ (PVIF) 762,600

ดอกเบี้ย $(120,000 \times 3.0373)$ (PVIFA) 364,476

จำนวนเงินที่ต้องจ่าย 1,127,076

จำนวนหนี้ตามบัญชีก่อนการปรับโครงสร้างหนี้

(เงินต้น 1,500,000 บาท + ดอกเบี้ยค้างค้าง 50,000 บาท) 1,550,000

ผลขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้ (422,924)

การบันทึกบัญชี ณ วันที่ปรับโครงสร้างหนี้

พ.ศ. 25X1	รายการ		เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค. 31							
		ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้		1,200,000	-		
		ขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้		322,924	-		
		ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		100,000	-		
		ตัวเงินรับ				1,500,000	-
		ดอกเบี้ยค้างรับ				50,000	-
		ค่าเผื่อการปรับมูลค่า				72,924	-
		(บันทึกการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา)					

การคำนวณดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

วันที่	เงินสดจ่าย	ดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง	จำนวนที่นำลดราคาตามบัญชีหนี้	ราคาตามบัญชีของหนี้
31 ธ.ค. 25X1				1,127,076
31 ธ.ค. 25X2	120,000 ⁽¹⁾	135,249 ⁽²⁾	15,249 ⁽³⁾	1,142,325
31 ธ.ค. 25X3	120,000	137,079	17,079	1,159,404
31 ธ.ค. 25X4	120,000	139,128	19,128	1,178,532
31 ธ.ค. 25X5	120,000	141,468*	21,468*	1,200,000*
	480,000	552,924	72,924	

$$(1) 120,000 = 1,200,000 \times 10\%$$

$$(2) 135,249 = 1,127,076 \times 12\%$$

$$(3) 15,249 = 135,249 - 120,000$$

* ปิดเศษ

การบันทึกบัญชี ณ วันจ่ายชำระดอกเบี้ย

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เงินสด		120,000	-		
		ค่าเผื่อการปรับมูลค่า		15,249	-		
		ดอกเบี้ยรับ				135,249	-
		(บันทึกการรับชำระดอกเบี้ย)					

วันที่ 31 ธ.ค. 25X3, 25X4 และ 25X5 (วันที่รับชำระดอกเบี้ยของแต่ละงวด) บันทึกรายการรับชำระดอกเบี้ย เช่นเดียวกับวันที่ 31 ธ.ค. 25X2 โดยใช้ตัวเลขจากการคำนวณดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงข้างต้น

การบันทึกบัญชี ณ วันรับคืนเงินต้น

วันที่ 31 ธ.ค. 25X5 ซึ่งเป็นวันครบกำหนดนั้น นอกจากจะต้องบันทึกรับชำระดอกเบี้ยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังต้องบันทึกการรับคืนเงินต้นที่ตกลงกันตามเงื่อนไขใหม่ จำนวน 1,200,000 บาท ซึ่งบันทึกรายการ ดังนี้

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เงินสด		1,200,000	-		
		ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้				1,200,000	-
		(บันทึกการรับคืนเงินต้น ณ วันครบกำหนดตามเงื่อนไขใหม่)					

ตัวอย่างที่ 4 จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่ ต่ำกว่าราคาตามบัญชีของหนี้
จากตัวอย่างที่ 3 สมมติให้บริษัทธนกิจ จำกัด (เจ้าหนี้) ลดยอดเงินต้นของหนี้จาก 1,500,000
บาท เป็น 1,000,000 บาท

ด้านลูกหนี้

การคำนวณเพื่อพิจารณาบันทึกบัญชี ณ วันที่ปรับโครงสร้างหนี้

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่

เงินต้น	1,000,000
ดอกเบี้ย (1,000,000 × 10% × 4)	<u>400,000</u>
จำนวนเงินที่ต้องจ่าย	1,400,000

จำนวนหนี้ตามบัญชีก่อนการปรับโครงสร้างหนี้

(เงินต้น 1,500,000 บาท + ดอกเบี้ยคงค้าง 50,000 บาท)	<u>1,550,000</u>
---	------------------

กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้	<u>150,000</u>
-----------------------------	----------------

การบันทึกบัญชี ณ วันที่ปรับโครงสร้างหนี้

พ.ศ. 25X5		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		ตัวเงินจ่าย		1,500,000	-		
		ดอกเบี้ยค้างจ่าย		50,000	-		
		เจ้าหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้				1,400,000	-
		กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้				150,000	-
		(บันทึกการปรับโครงสร้างหนี้)					

การบันทึกบัญชี ณ วันที่จ่ายชำระดอกเบี้ย

พ.ศ. 25X2		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เจ้าหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้		100,000	-		
		เงินสด				100,000	-
		(บันทึกการจ่ายดอกเบี้ย)					

วันที่ 31 ธ.ค. 25X3, 25X4 และ 25X5 (วันที่จ่ายดอกเบี้ยของแต่ละงวด) บริษัทปรับลดราคาตามบัญชีของหนี้ที่ค้างชำระ เช่นเดียวกับวันที่ 31 ธ.ค. 25X2

การบันทึกบัญชี ณ วันจ่ายคืนเงินต้น

วันที่ 31 ธ.ค. 25X5 ซึ่งเป็นวันครบกำหนดนั้น นอกจากจะต้องบันทึกจ่ายดอกเบี้ยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังต้องบันทึกการจ่ายคืนเงินต้น เท่ากับหนี้ที่ตกลงกันตามเงื่อนไขใหม่ จำนวน 1,000,000 บาท ซึ่งบันทึกรายการ ดังนี้

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เจ้าหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ เงินสด (บันทึกการจ่ายคืนเงินต้น ณ วันครบกำหนดตามเงื่อนไขใหม่)		1,000,000	-	1,000,000	-

ด้านเจ้าหนี้

การคำนวณเพื่อพิจารณาบันทึกบัญชี ณ วันที่ปรับโครงสร้างหนี้ โดยใช้อัตราต้นทุน

เงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุนของกิจการ

เนื่องจากอัตราต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเงินทุนของกิจการ (8%) ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดตามเงื่อนไขใหม่ (10%) ในการหามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหนี้ ให้เจ้าหนี้ใช้อัตราดอกเบี้ยที่กำหนดตามเงื่อนไขใหม่ เป็นอัตราคิดลดเพื่อมิให้เป็นการลดขาดทุนบางส่วนจากการปรับโครงสร้างหนี้ในงวดปัจจุบัน และชดเชยด้วยจำนวนดอกเบี้ยที่ต่ำลงในงวดอนาคต

มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดตามเงื่อนไขใหม่	อัตราส่วนลด 10%, 4ปี
เงินต้น (1,000,000 × 0.6830) (PVIF)	683,000
ดอกเบี้ย (100,000 × 3.1699) (PVIFA)	<u>317,000</u>
จำนวนเงินที่ต้องจ่าย	1,000,000
จำนวนหนี้ตามบัญชีก่อนการปรับโครงสร้างหนี้	
(เงินต้น 1,500,000 บาท + ดอกเบี้ยค้าง 50,000 บาท)	<u>1,550,000</u>
ผลขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้	<u>(550,000)</u>

การบันทึกบัญชี ณ วันปรับโครงสร้างหนี้

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้		1,000,000	-		
		ขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้ (ผลต่าง)		450,000	-		
		ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		100,000	-		
		ตัวเงินรับ				1,500,000	-
		ดอกเบี้ยค้างรับ				50,000	-
		(บันทึกการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา)					

การบันทึกบัญชี ณ วันรับชำระดอกเบี้ย

พ.ศ. 25X2		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เงินสด		100,000	-		
		ดอกเบี้ยรับ				100,000	-
		(บันทึกการรับชำระดอกเบี้ย)					

วันที่ 31 ธ.ค. 25X3, 25X4 และ 25X5 (วันที่รับชำระดอกเบี้ยของแต่ละงวด) บันทึกรายการรับชำระดอกเบี้ย เช่นเดียวกับวันที่ 31 ธ.ค. 25X2

การบันทึกบัญชี ณ วันรับคืนเงินต้น

วันที่ 31 ธ.ค. 25X5 ซึ่งเป็นวันครบกำหนดนั้น นอกจากจะต้องบันทึกรับชำระดอกเบี้ยดังกล่าวแล้ว ต้องบันทึกการรับคืนเงินต้นที่ตกลงกันตามเงื่อนไขใหม่ จำนวน 1,000,000 บาท ซึ่งบันทึกรายการ ดังนี้

พ.ศ. 25X5		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เงินสด		1,000,000	-		
		ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้				1,000,000	-
		(บันทึกการรับคืนเงินต้น ณ วันครบกำหนดตามเงื่อนไขใหม่)					

การคำนวณเพื่อพิจารณำบันทึกบัญชี ณ วันที่ปรับโครงสร้างหนี้ โดยใช้อัตราดอกเบี้ยในตลาด 12%

มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดตามเงื่อนไขใหม่ อัตราส่วนลด 12%, 4 ปี

เงินต้น $(1,000,000 \times 0.6355)$ (PVIF) 635,500

ดอกเบี้ย $(100,000 \times 3.0373)$ (PVIFA) 303,730

จำนวนเงินที่ต้องจ่าย 939,230

จำนวนหนี้ตามบัญชีก่อนการปรับโครงสร้างหนี้

(เงินต้น 1,500,000 บาท + ดอกเบี้ยค้างค้าง 50,000 บาท) 1,550,000

ผลขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้ (610,770)

การบันทึกบัญชี ณ วันที่ปรับโครงสร้างหนี้

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้		1,000,000	-		
		ขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้ (ผลต่าง)		510,770	-		
		ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		100,000	-		
		ตัวเงินรับ				1,500,000	-
		ดอกเบี้ยค้างรับ				50,000	-
		ค่าเผื่อการปรับมูลค่า				60,770	-
		(บันทึกการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา)					

การคำนวณดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

วันที่	เงินสดจ่าย	ดอกเบี้ยตามอัตรา ดอกเบี้ยที่แท้จริง	จำนวนที่นำลด ราคาตามบัญชี หนี้	ราคาตามบัญชี ของหนี้
31 ธ.ค. 25X1				939,230
31 ธ.ค. 25X2	100,000 ⁽¹⁾	112,708 ⁽²⁾	12,708 ⁽³⁾	951,938
31 ธ.ค. 25X3	100,000	114,233	14,233	966,171
31 ธ.ค. 25X4	100,000	115,941	15,941	982,112
31 ธ.ค. 25X5	100,000	117,888*	17,888*	1,000,000*
	400,000	460,770	60,770	

(1) $100,000 = 1,000,000 \times 10\%$

(2) $112,708 = 939,230 \times 12\%$

(3) $12,708 = 112,708 - 100,000$

* ปัดเศษ

การบันทึกบัญชี ณ วันจ่ายชำระดอกเบี้ย

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เงินสด		100,000	-		
		ค่าเผื่อการปรับมูลค่า		12,708	-		
		ดอกเบี้ยรับ				112,708	-
		(บันทึกการรับชำระดอกเบี้ย)					

วันที่ 31 ธ.ค. 25X3, 25X4 และ 25X5 (วันที่รับชำระดอกเบี้ยของแต่ละงวด) บันทึกรายการรับชำระดอกเบี้ย เช่นเดียวกับวันที่ 31 ธ.ค. 25X2 โดยใช้ตัวเลขจากการคำนวณดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงข้างต้น

การบันทึกบัญชี ณ วันรับคืนเงินต้น

วันที่ 31 ธ.ค. 25X5 ซึ่งเป็นวันครบกำหนดนั้น นอกจากจะต้องบันทึกรับชำระดอกเบี้ยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังต้องบันทึกการรับคืนเงินต้นที่ตกลงกันตามเงื่อนไขใหม่ จำนวน 1,000,000 บาท ซึ่งบันทึกรายการ ดังนี้

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เงินสด		1,000,000	-		
		ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้				1,000,000	-
		(บันทึกการรับคืนเงินต้น ณ วันครบกำหนดตามเงื่อนไขใหม่)					

การปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหาในหลายลักษณะ

ในการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา เจ้าหนี้อาจรับชำระหนี้บางส่วนด้วยการโอนสินทรัพย์หรือรับโอนส่วนได้เสียในส่วนของเจ้าของ และเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้ในส่วนที่เหลือก็ได้ ซึ่งเจ้าหนี้ต้องบันทึกสินทรัพย์หรือส่วนได้เสียในส่วนของเจ้าของ ที่ได้รับโอนมาตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อการโอนสินทรัพย์เพื่อชำระหนี้ และการโอนส่วนได้เสียในส่วนของเจ้าของเพื่อชำระหนี้ สำหรับหนี้ส่วนที่เหลือเจ้าหนี้ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้

ตัวอย่างที่ 5 การปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหาในหลายลักษณะ

วันที่ 1 มกราคม 25X1 บริษัทธนบัตร จำกัด ยินยอมรับโอนอาคารสำนักงานและหุ้นสามัญของบริษัทกุลวัฒน์ จำกัด เพื่อชำระหนี้บางส่วนของหนี้ที่บริษัทกุลวัฒน์ จำกัด เป็นลูกหนี้อยู่จำนวน 1,500,000 บาท อาคารสำนักงานมีราคาตามบัญชี 350,000 บาท และมีมูลค่ายุติธรรม 380,000 บาท หุ้นสามัญ จำนวน 1,000 หุ้นราคามูลค่าหุ้นละ 100 บาท มีราคาตลาดหุ้นละ 120 บาท นอกจากบริษัทธนบัตร จำกัด ยินยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้ในส่วนที่เหลือ ดังนี้

- ลดเงินต้นของเงินกู้จาก 1,500,000 บาท เป็น 800,000 บาท
- ลดอัตราดอกเบี้ยจาก 12% เป็น 8%
- ยืดเวลาชำระหนี้จากวันที่ 1 มกราคม 25X1 เป็นวันที่ 31 ธันวาคม 25X2 (2 ปี)

บริษัทธนบัตร จำกัด มียอดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 150,000 บาท และอัตราต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุนของบริษัทธนบัตร จำกัด เท่ากับ 10%

ด้านลูกหนี้

การคำนวณเพื่อพิจารณำบันทึกบัญชี ณ วันที่ปรับโครงสร้างหนี้

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่

เงินต้น	800,000	
ดอกเบี้ย (800,000 × 8% × 2 ปี)	128,000	928,000
ราคาตามบัญชีของหนี้คงเหลือที่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข		
ราคาตามบัญชีของหนี้ก่อนการปรับโครงสร้างหนี้	1,500,000	
<u>หัก</u> การโอนอาคารสำนักงานและหุ้นสามัญเพื่อชำระหนี้บางส่วน	(500,000)	1,000,000
กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้		<u>72,000</u>

การบันทึกบัญชี ณ วันปรับโครงสร้างหนี้

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ม.ค.	1						
		อาคารสำนักงาน กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้ (บันทึกการปรับโครงสร้างหนี้)		30,000	-	30,000	-
		ตัวเงินจ่าย อาคารสำนักงาน หุ้นสามัญ ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ เจ้าหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้ (บันทึกการจ่ายชำระหนี้บางส่วนด้วยการโอนอาคารและหุ้นสามัญของบริษัท)					

การบันทึกบัญชี ณ วันจ่ายชำระดอกเบี้ย

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เจ้าหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ เงินสด (บันทึกการจ่ายดอกเบี้ย)		64,000	-	64,000	-

วันที่ 31 ธ.ค. 25X2 (วันที่จ่ายดอกเบี้ยของแต่ละงวด) บันทึกปรับลดราคาตามบัญชีของหนี้ที่

ค้างชำระ เช่นเดียวกับวันที่ 31 ธ.ค. 25X1

การบันทึกบัญชี ณ วันจ่ายคืนเงินต้น

วันที่ 31 ธ.ค. 25X2 ซึ่งเป็นวันครบกำหนดนั้น นอกจากจะต้องบันทึกจ่ายดอกเบี้ยดังกล่าวข้างต้น ยังต้องบันทึกการจ่ายคืนเงินต้น เท่ากับหนี้ที่ตกลงกันตามเงื่อนไขใหม่ จำนวน 800,000 บาท ซึ่งบันทึกรายการ ดังนี้

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เจ้าหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ เงินสด (บันทึกการจ่ายคืนเงินต้น ณ วันครบกำหนดตามเงื่อนไขใหม่)		800,000	-	800,000	-

ด้านเจ้าหนี้

การคำนวณเพื่อพิจารณาบันทึกบัญชี ณ วันที่ปรับโครงสร้างหนี้ โดยใช้อัตราต้นทุน

เงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุนของกิจการ

เนื่องจากอัตราต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเงินทุนของกิจการ (10%) ไม่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดตามเงื่อนไขใหม่ (8%) ในการหามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหนี้ ให้เจ้าหนี้ใช้อัตราดอกเบี้ยทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินลงทุนของกิจการ เป็นอัตราคิดลด

มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดตามเงื่อนไขใหม่ อัตราส่วนลด 10%,2
ปี

เงินต้น (800,000 × 0.8264) (PVIF)	661,120
ดอกเบี้ย (64,000 × 1.7355) (PVIFA)	<u>111,072</u>
จำนวนเงินที่ต้องจ่าย	772,192
จำนวนหนี้ตามบัญชีก่อนการปรับโครงสร้างหนี้	
(เงินต้น 1,500,000 บาท + ดอกเบี้ยค้าง 50,000 บาท)	<u>1,000,000</u>
ผลขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้	<u>(227,808)</u>

การบันทึกบัญชี ณ วันปรับโครงสร้างหนี้

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้		800,000	-		
		อาคารสำนักงาน		380,000	-		
		เงินลงทุนในหุ้นสามัญบริษัทกุลวัฒน์ จำกัด		120,000	-		
		ขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้ (ผลต่าง)		77,808	-		
		ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ		150,000	-		
		ตัวเงินรับ				1,500,000	-
		ค่าเผื่อการปรับมูลค่า				27,808	-
		(บันทึกปรับชำระหนี้บางส่วนโดยรับโอนสินทรัพย์และเงินลงทุนในหุ้นสามัญ)					

การคำนวณดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

วันที่	เงินสดจ่าย	ดอกเบี้ยตาม อัตราดอกเบี้ยที่ แท้จริง	จำนวนที่นำลด ราคาตามบัญชีหนี้	ราคาตามบัญชี ของหนี้
1 ม.ค. 25X1				772,192
31 ธ.ค. 25X1	64,000 ⁽¹⁾	77,219 ⁽²⁾	13,219 ⁽³⁾	785,411
31 ธ.ค. 25X2	64,000	78,589*	14,589*	800,000
	128,000	155,808	27,808	

(1) $64,000 = 800,000 \times 8\%$

(2) $77,219 = 772,192 \times 12\%$

(3) $13,219 = 77,219 - 64,000$

* ปัดเศษ

การบันทึกบัญชี ณ วันรับชำระดอกเบี้ย

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เงินสด		64,000	-		
		ค่าเผื่อการปรับมูลค่า		13,219	-		
		ดอกเบี้ยรับ				77,219	-
		(บันทึกการรับชำระดอกเบี้ย)					

วันที่ 31 ธ.ค. 25X2 (วันที่รับชำระดอกเบี้ยของแต่ละงวด) บันทึกรายการรับชำระดอกเบี้ยเช่นเดียวกับวันที่ 31 ธ.ค. 25X1 โดยใช้ตัวเลขจากการคำนวณดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงข้างต้น

การบันทึกบัญชี ณ วันรับคืนเงินต้น

วันที่ 31 ธ.ค. 25X2 ซึ่งเป็นวันครบกำหนดนั้น นอกจากจะต้องบันทึกรับชำระดอกเบี้ยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังต้องบันทึกการรับคืนเงินต้นที่ตกลงกันตามเงื่อนไขใหม่ จำนวน 800,000 บาท ซึ่งบันทึกรายการ ดังนี้

พ.ศ. 25X2		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
ธ.ค.	31						
		เงินสด		800,000	-		
		ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้				800,000	-
		(บันทึกการรับคืนเงินต้น ณ วันครบกำหนดตามเงื่อนไขใหม่)					